

Sygn. akt II PK 39/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa B.L.
przeciwko K.M. - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe R. w Z.
o ustalenie i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 18 października 2016 r., sygn. akt IV Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 1350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka B.L. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 18 października 2016 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa procesowego: art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, przez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku podstaw faktycznych i prawnych rozstrzygnięcia w części, w której Sąd Okręgowy oddalił na rozprawie apelacyjnej wnioski dowodowe powódki; art. 217 § 3 k.p.c., polegające na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności w stopniu mającym dla rozstrzygnięcia istotne znaczenie, a w szczególności polegające na braku zbadania

przez sąd odwoławczy całych akt rentowych zmarłego H.L. i oddalenie wniosków dowodowych powódki, które zmierzały do wykazania, że zmarły H.L. nie podpisywał dokumentów znajdujących się w tych aktach, a które były podstawą rozstrzygnięcia Sądu pierwszej i drugiej instancji. Brak wyjaśnienia tych okoliczności ma istotne znaczenie dla sprawy i może wpływać na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, powodując całkowicie odmienną oceną stanu sprawy aniżeli dokonana przez sądy orzekające w sprawie. Nadto zarzucono naruszenie prawa materialnego: 22 § 1 k.p., przez niewłaściwą wykładnię polegającą na odmowie przypisania cech pracowniczego stosunku pracy umowie realizowanej przez zmarłego H.L. z pozwaną w sytuacji, w której cechami przeważającymi w tej umowie były elementy pracowniczego charakteru świadczonej pracy, oraz polegające na odmówieniu cech pracowniczego stosunku pracy dla pracy wykonywanej na rzecz i w interesie pozwanej w ramach autonomicznego świadczenia pracy.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, wymagające wykładni ze strony Sądu Najwyższego, a które dotyczy odpowiedzi na pytanie: Czy sąd drugiej instancji upoważniony jest do oddalenia wniosków dowodowych zmierzających do ustalenia autentyczności podpisu na dokumentach zawierających oświadczenia woli osoby zmarłej, a które znajdują się w innych aktach aniżeli akta sprawy rozpoznawanej bez bezpośredniego badania tych innych akt, i czy taka decyzja sądu nie narusza zasady koncentracji materiału dowodowego, bezpośredniości (art. 235 k.p.c.) i dążenia do wyjaśnienia faktów mających dla sprawy istotne znaczenie.”.

W odpowiedzi na skargę strona pozwana wniosła o nieprzyjęcie jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie

organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1254 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy zauważyć, że sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno zatem przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane

zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

Przez istotne zagadnienie prawne należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku. Musi więc ono pozostawać w związku ze sprawą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 24 lutego 2005 r., III PK 6/05, LEX nr 513003).

Skarżąca formułuje zagadnienie prawne na tle art. 235 k.p.c., odnoszącym się do zasady bezpośredniości. Po pierwsze, przepis ten nie został powołany w podstawach kasacyjnych, a Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Po drugie, nie stanowi zagadnienia prawnego ocena, czy stanowisko sądu w odniesieniu do zgłaszanych przez stronę zarzutów do dowodów z innej sprawy w

aktualnym postępowaniu i oddalenie w tym zakresie zgłaszanych wniosków dowodowych jest trafne, przy czym nie odbywa się to przez pryzmat zasady bezpośredniości, ale np. w kontekście art. 217 § 2 i 3 k.p.c. i art. 227 k.p.c.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 5 oraz w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).